

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4CdoR/14/2023
Identifikačné číslo spisu:	3122202891
Dátum vydania rozhodnutia:	24.10.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:3122202891.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci navrhovateľa M. Š., narodeného XX. Z. XXXX, H., C. XX, zastúpeného procesnou opatrovníčkou M. O. Ž., narodenou XX. M. XXXX, N., M. XX a právne zastúpeného IK Advisory s. r. o., Jakubovo námestie 19, Bratislava, IČO: 47 380 33, proti osobe povinnej platiť výživné L. A. Š., narodenému XX. P. XXXX, H., C. XX, zastúpeného advokátkou JUDr. Martou Rybárovou, Trenčín, Jilemnického 2, o určenie výživného na plnoletú osobu, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 27Pc/9/2022, o dovolaní osoby povinnej platiť výživné proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 26. októbra 2022 sp. zn. 6CoP/38/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Navrhovateľovi priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči osobe, ktorá je podľa návrhu povinná platiť výživné v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením zo 16. júna 2022 č. k. 27Pc/9/2022-35 prerušil konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bánovce nad Bebravou pod sp. zn. 6Ps/3/2022. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) a § 164 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a vecne tým, že nakoľko sa navrhovateľ v konaní domáha určenia výživného na plnoletú osobu voči svojmu otcovi, ako osobe povinnej platiť výživné a v konaní vedenom pod sp. zn. 6Ps/3/2022 na Okresnom súde Bánovce nad Bebravou sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu (konanie o obmedzenie spôsobilosti navrhovateľa na právne úkony), konanie podľa § 164 CSP prerušil.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie navrhovateľa uznesením z 26. októbra 2022 sp. zn. 6CoP/38/2022 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V dôvodoch rozhodnutia rozvinul argumentáciu, že v prípade nedostatku procesnej spôsobilosti sa preferuje zastúpenie zákonným zástupcom a iba v prípade, ak fyzická osoba zákonného zástupcu nemá, prípadne ak z rôznych dôvodov podľa hmotného práva

zákonný zástupca za fyzickú osobu konať nemôže alebo ak síce konať môže, no nevyvíja dostatočnú procesnú aktivitu na ochranu procesných práv fyzickej osoby, ktorú zastupuje, súd ustanoví procesného opatrovníka na zastupovanie procesných práv a záujmov fyzickej osoby s nedostatkom procesnej spôsobilosti. Odvolací súd mal dôvodnú pochybnosť o procesnej spôsobilosti navrhovateľa, ktorý udelil plnú moc na zastupovanie advokátovi bez zistenia, či mohol navrhovateľ takýto úkon spraviť, posúdiac jeho zdravotný stav. Mal za to, že predpokladom konania a rozhodovania v predmetnej veci je splnenie procesných podmienok, na ktoré musí súd prihliadať v ktoromkoľvek štádiu konania. Na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok má odvolací súd prihliadnuť aj vtedy, keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené a preto pokiaľ zistí, že nie je splnená podmienka procesnej spôsobilosti, urobí vhodné opatrenia na jej odstránenie. Zastával názor, že súd postupuje v súlade s ustanovením § 68 ods. 1 CSP a bude ďalej konať so zákonným zástupcom, resp. za splnenia podmienok podľa § 68 ods. 2 v spojení s § 69 CSP ustanoví strane procesného opatrovníka. Akcentoval, že tento procesný nedostatok možno odstrániť konaním so zákonným zástupcom, avšak nakoľko v danom prípade matka zomrela a otec je osobou, voči ktorej bol podaný návrh), preto prichádza do úvahy ustanovenie procesného opatrovníka. Súd prvej inštancie sa vyššie uvedenými skutočnosťami neriadil, konanie začal procesnou vadou, keď neprihliadol na nedostatok procesnej spôsobilosti navrhovateľa a konal s procesne nespôsobilou osobou. Odvolaciemu súdu tak vo svetle vyššie popísaného neostávalo iné, ako napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie za použitia ustanovenia § 389 ods. 1 písm. a) CSP zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala osoba, ktorá je podľa návrhu povinná platiť výživné (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. c) CSP na tom základe, že navrhovateľ ako strana v konaní nemala a nemá spôsobilosť udeliť plnú moc na zastupovanie advokátovi, pričom posúdenie jeho zdravotného stavu bolo nepochybne preukázané. V súlade s dôvodnou pochybnosťou hraničiacou s istotou o procesnej spôsobilosti navrhovateľa, ktorý udelil advokátovi plnú moc na zastupovanie napriek tomu, že navrhovateľ nemôže mať za daného zdravotného, ale predovšetkým psychického stavu procesnú spôsobilosť na právne úkony, mal podľa dovolateľa odvolací súd konanie o určenie výživného na tvorbu úspor podľa § 68 ods. 1 CSP zastaviť. Vzhľadom na uvedené navrhol rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a konanie o určenie výživného na tvorbu úspor zastaviť.

4. Navrhovateľ vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že neexistuje dôvod zmätočnosti podľa § 420 písm. c) CSP a ani dovolací dôvod, a teda ani prípustný predmet dovolania a dovolanie v danej veci smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné; z týchto dôvodov žiadal dovolanie v zmysle § 447 CSP písm. c) ako procesne neprípustné odmietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c) CSP). Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza:

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Prípustnosť dovolania teda upravuje zákon, ako to vyplýva aj zo znenia ustanovenia § 419 CSP. Následné posúdenie, či je dovolanie v konkrétnom prípade prípustné, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (k tomu viď aj I. ÚS 438/2017 a III. ÚS 474/2017).

7. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

8. V danom prípade dovolateľ v dovolaní namietal, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 420 písm. c)

CSP. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd zmätočnosti, ktoré sú vymenované v ustanoveniach § 420 písm. a) až f) CSP. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Prípustným predmetom dovolania z hľadiska dovolacieho dôvodu podľa § 420 CSP je tak rozhodnutie vo veci samej alebo rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

9. Pokiaľ je dovolaním napadnuté uznesenie, ktorým odvolací súd zrušil uznesenie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je zjavné, že sa nejedná o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V dôsledku zrušenia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolacím súdom a vrátenia veci na ďalšie konanie nie je vec právoplatne skončená a súd prvej inštancie znovu o nej koná a rozhoduje. Uznesenie odvolacieho súdu, ktorým sa zrušuje rozsudok (uznesenie) súdu prvej inštancie a vec vracia na ďalšie konanie je síce výsledkom vecného prejednania veci, avšak nie konečného rozhodnutia o právach a povinnostiach strán (m. m. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/241/2019, 4Cdo/99/2017, 3Cdo/236/2016, 5Cdo/48/2018). Tieto právne náhľady sú zastávané aj v odbornej právnickej literatúre (por. publikáciu Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1353-1356).

10. V súvislosti s podaným dovolaním smerujúceho proti zrušujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré bolo vrátené na ďalšie konanie, dovolací súd poukazuje aj na rozhodnutie R 19/2017 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 3/2017, ktorého právna veta znie: „Dovolanie proti uzneseniu, ktorým odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie, nie je rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, proti ktorým je dovolanie prípustné v zmysle ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku.“

11. Dovolateľ dovolaním napadol uznesenie, ktorým odvolací súd zrušil uznesenie súdu prvej inštancie o prerušení konania do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bánovce nad Bebravou pod sp. zn. 6Ps/3/2022 a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Nejedná sa tak o rozhodnutie vo veci samej, ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Pre nesplnenie objektívnej podmienky prípustnosti dovolania (nepripustný predmet dovolania) sa nemohol dovolací súd zaoberať ani dovolateľom namietanými procesnými vadami.

12. Napokon dovolací súd zdôrazňuje, že samotná povaha uznesenia odvolacieho súdu o zrušení rozhodnutia súdu prvej inštancie a vrátení veci tomuto súdu na ďalšie konanie, otvára strane sporu možnosť v pokračujúcom konaní uplatniť všetky procesné práva, vrátane právnej argumentácie (právna stránka veci) a práv na využitie riadnych, prípadne aj mimoriadnych opravných prostriedkov.

13. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd uzatvára, že proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo zrušené rozhodnutie súdu prvej inštancie, nie je dovolanie podľa § 420 CSP prípustné. Dovolací súd preto procesne neprípustné dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c) CSP bez skúmania, či v konaní došlo k dovolateľkou namietanému dovolaciemu dôvodu.

14. Rozhodnutie o priznaní nároku na náhradu trov dovolacieho konania podľa § 55 CMP najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.